

Әлки муниципаль районы Советы
Татарстан Республикасы
КАРАРЫ

202№

2018 нче елның 17 нче декабреннән

“Әлки муниципаль районының
вәкиллекле депутат статусы турында”
Нигезләмәне раслау турында

2003 елның 6 октябрәндәге 131 - ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” Федераль закон, 2008 елның 25 декабрәндәге 273 - ФЗ номерлы “Коррупциягә каршы көрәш турында” Федераль закон нигезендә Әлки муниципаль районы Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Кушымта нигезендә, яңа редакциядә "Әлки муниципаль районы вәкиллекле органы депутаты статусы турында Нигезләмәне" расларга.
2. Әлки муниципаль районы Советының 2005 елның 7 декабрәндәге 39 номерлы “Әлки муниципаль районы Советы депутаты статусы турында” карарын, 2012 елның 2 августындагы 39 номерлы “Әлки муниципаль районы вәкиллекле органы депутаты статусы турында” Әлки муниципаль районы Советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. "Әлки муниципаль районы вәкиллекле органы депутаты статусы турында Нигезләмәне" Әлки муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга.

Әлки муниципаль районы башлыгы,
Әлки муниципаль районы Совет рәйсе

Никошин А.Ф.

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы вәкилләкле органы депутаты статусы турында Нигезләмә

1 Статъя. Совет депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Әлки муниципаль районы Советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Әлки муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының вәкилләкле органы депутатына үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла.

2 Статъя. Депутат вәкаләтләре срогы.

1. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфай затының вәкаләтләре срогы Россия Федерациясе субъекты законы нигезендә муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнә һәм ике елдан кимрәк, ә биш елдан артыграк була алмый.

2. Депутат вәкаләтләрен билгеләнгән срогын агымдагы срок эчендә үзгәртү рөхсәт ителми.

3. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы вәкаләтләре аны сайлау көненнән башлана һәм яңа чакырылыш жирле үзидарәнен сайланулы органы эшли башлаган көннән туктатыла.

Жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләре аның вазыйфасына керешкән көннән башлана һәм яңа сайланган вазыйфай зат вазыйфасына керешкән көндә туктатыла.

Әлеге Федераль законның 35 статьясындагы 4 өлешенә 1 пункты нигезендә муниципаль район составына керүче жирлекләр башлыкларыннан торган муниципаль районның вәкилләкле органы депутаты вәкаләтләре, үрсәтелгән жирлекләрнен вәкилләкле органнары депутатлары да муниципаль район составына керүче жирлек башлыгы вазыйфасына керешкән көннән башлап яки әлеге жирлекнен вәкилләкле органы депутаты булып сайланган көннән башлап, составына әлеге жирлек кәргән муниципаль районның вәкилләкле органы депутаты булып сайланган көннән соң башлана, һәм яңа сайланган жирлек башлыгы вазыйфасына керешкән яки чираттагы сайлау турындагы карар үз көченә кәргән көннән әлеге жирлектән депутатны муниципаль районның вәкилләкле органы составына сайлау турында карар үз көченә кәргән көннән туктатыла.

4. Муниципаль берәмлекнен вәкилләкле органы депутатлары үз вәкаләтләрен, кагыйдә буларак, даими булмаган нигездә гамәлгә ашыра.

Депутатларның билгеләнгән саныннан 10 проценттан артыгы муниципаль берәмлекнен вәкилләкле органы тарафыннан даими нигездә эшли алмый, әгәр муниципаль берәмлекнен вәкилләкле органы саны 10 кешедән ким булса, - 1 депутат.

5. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары нигезендә муниципаль берәмлекләр уставлары белән билгеләнә.

3 Статъя. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату.

1. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләре вакытыннан алда түәндәге очракта туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән эштән китү;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яки чикләнгән эшкә сәләтсез дип тану;
4) суд тарафыннан билгесез яки мәрхүм дип тану;
5) аны гаепләү суд карарының законлы көченә керүе;
6) даими яшәү өчен Россия Федерациясеннән китүе;
7) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу, чит ил дәүләтенә гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы гражданлыгы туктатылу, чит ил дәүләте гражданлыгын алу я , Россия Федерациясенә халыкара килешүендә катнашмаган һәм чит дәүләт гражданының Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокугына ия булмаган, Россия Федерациясе гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын, теркәлүен раслаучы документлары булган очракта;

8) сайлаучылар тарафыннан кире чакытып алуы;

9) Жирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

9.1. хәрби хезмәткә яки аны алмаштыран альтернатив граждан хезмәтенә жиберелү;

10) әлеге Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очрақларда.

10.1. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затының, муниципаль вазыйфаны биләүче башка затның вәкаләтләре әлеге Федераль законда билгеләнгән чикләүләргә үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

10.2. Жирлекләргә вәкилләкә органнары составыннан, шәһәр эче районнары арасыннан шәһәр эче бүленеш булган муниципаль районның вәкилләкә органы депутатының, шәһәр эчендәге бүленеш белән шәһәр округының вәкилләкә органы вәкиленә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, аның жирлек башлыгы, муниципаль район составында жирлекнең вәкилләкә органы депутаты, шәһәр эчендәге район башлыгы, шәһәр эчендәге район вәкилләкә органы депутаты, шәһәр эчендәге район башлыгы, шәһәр эчендәге районның вәкилләкә органы депутаты вәкаләтләре туктатыла.

11) муниципаль берәмлекнең вәкилләкә органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында муниципаль берәмлекнең вәкилләкә органы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез муниципаль берәмлекнең вәкилләкә органы сессияләре арасында барлыкка килгән булса - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча.

Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житәкчесе) муниципаль берәмлекнең вәкилләкә органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып әлеге гариза муниципаль берәмлекнең вәкилләкә органына кәргән көн тора.

4 Статъя. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның үз шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булган таныклык, шулай ук үз вәкаләтләргә вакыты дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Таныклыklar һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның үрнәкләре Әлки муниципаль районы Советы тарафыннан раслана.

5 Статъя. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

Депутат үз эшчәнлеген түләүсез булмаган нигездә алып бара, ул депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 Статъя. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлеге формалары булып торалар:

1) Әлки муниципаль районы Советы утырышларында катнашу;

2) Әлки муниципаль районы Советының даими һәм вакытлыча комиссияләргә эшендә катнашу;

3) дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә муниципаль берәмлекләр карамагындагы мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итү;

4) депутат таләбе кертү;

5) Әлки муниципаль районы Советы тарафыннан кабул ителә торган хокукый актлар проектларын эшләүдә катнашу;

6) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә Әлки муниципаль районы Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

7) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, сайлаучыларга үз эшчәнлекләре һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү;

8) жирле референдумнарны, жәмәгать тыңлаулары, жыельшлар, конференцияләр һәм гражданның сораштыруларын оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;

9) территорияль ижтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Әлки муниципаль районы Уставында каралган башка формаларда да тормышка ашыра ала.

7 Статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Әлки муниципаль районы, сайлау округы сайлаучылары, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында җаваплы һәм хисап тотта.

3. Депутат сайлаучылар алдында үз эшләре турында елга бер тапкырдан да ким булмаган хисап тотта, Әлкәй муниципаль районы Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкырдан да ким булмаган санда сайлаучыларны кабул итә.

4. Депутат үз сайлаучыларының хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә: алардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә андагы мәсьәләләрне дәрәс хәл итәргә ярдәм итә; гражданны кабул итә; ижтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәрү тормыш тәэмин итү объектлары, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә, җәяүлеләр хәрәкәтен һәм (яки) транспорт чаралары эшчәнлеген бозу яки гражданның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына үтеп керү мөмкинлеге булмау шарты белән үткәрелә. Жирле үзидарә органнарына мондый очрашулар турында хәбәр итү таләп ителми. Шулай ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарда аларны үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

6. Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгелиләр, шулай ук депутатлар сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

7. Депутатның сайлаучылар белән жәмәгать очрашулары, жыельшлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

8. Жыельшлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыру яки үткәрүгә комачаулау үзе өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

8 Статья. Депутатның Әлки муниципаль районы Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Әлки муниципаль районы Советы утырышларында үзе катнаша.

2. Депутат Әлки муниципаль районы вәкиллеке органы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карап тикшерүгә кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча Совет Регламенты нигезендә кирәкле барлык материалларны ала.

3. Депутат хокуклы:

1) Әлки муниципаль районының вәкиллеке органында даими, вакытлыча комиссияләргә һәм тиешле вазифаларга сайлау һәм сайлану;

2) Әлки муниципаль районының вәкиллеке органы тарафыннан төзелә торган вазыйфаи затлар органнарын һәм кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикерен белдерергә;

3) Элки муниципаль районының вәкиллекле органы тарафыннан карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

4) аның утырышларында карау өчен Элки муниципаль районы вәкиллекле органының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау һәм асылы буенча, Элки муниципаль районы вәкиллекле органының карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) Элки муниципаль районы вәкиллекле органы утырышында Элки муниципаль районының теләсе кайсы органы яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын, Элки муниципаль районы вәкиллекле органына тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Элки муниципаль районының вәкиллекле органы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатъләрен игълан итәргә.

9 Статья. Депутатның Элки муниципаль районы вәкиллекле органы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Элки муниципаль районы Советының даими һәм вакытлыча комиссияләре эшендә катнаша, аның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъзасы булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнаша һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

10 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон тарафыннан саклана торган яшерен булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

11 Статья. Депутатлар мөрәжәгатъләрен карау

1. Депутат, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, оешмаларга, жәмәгать берләшмәләренә, депутат эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмача мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча депутат мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка мөрәжәгать итүгә җавап бирергә яисә мөрәжәгать иткән көннән соң соратып алына торган документлар яисә белешмәләренә өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итми икән 30 көн эчендә бирергә тиеш.

3. Аерым очрақларда дәүләт органы яки жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат яисә вәкаләтле зат мөрәжәгатъне карау срогын мөрәжәгать жибергән депутатны карау срогын озайту турында хәбәр итә, ләкин 30 көннән дә артмаска хокуклы.

4. Оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгатъләрен карау тәртибе һәм сроқлары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатътә куелган тикшерүләрдә турыдан-туры катнашырга хокуклы.

12 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат яки депутатлар төркеме Элки муниципаль районы башлыгына, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә Элки муниципаль районы Советы компетенциясенә керүче мәсьәләләр һәм үз депутат эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе Элки муниципаль районы Советы утырышына язма яки телдән рәвештә кертелә. Депутат таләбен рәсмиләштерү Элки муниципаль районы Советы Регламенты нигезендә башкарыла. Депутат таләбе мөрәжәгать иткән Орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән (Элки муниципаль районының вәкиллекле органы утырышында) яисә вәкиллекле орган билгеләгән вакытта язма рәвештә, ләкин депутат таләбе алган көннән соң бер айдан да соңга калмыйча җавап бирә.

3. Депутат таләбе һәм аңа җавап Әлки муниципаль районы Советы утырышында рәислек итүче яисә вазыйфаи зат тарафыннан игълан ителә.

13 Статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Әлки муниципаль районы Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен саклауны тәмин итү;

3) даими рәвештә, айга бер тапкырдан да ким булмаган санда сайлаучыларны кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә гражданның, оешмаларның мөрәҗәгатьләрен вакытында карап тикшерү һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;

5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда хисап тоту, шулай ук аларның эше турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша елга бер тапкырдан да ким булмаган хәбәр итү;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәргә;

7) дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә аңа билгеле булган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны белдермәскә.

2. Депутат үзенә йөкләнгән башка бурычларны федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Әлки муниципаль районы Уставы һәм башка муниципаль хокукый актларга таянып башкара.

14 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат депутат этикасы нормаларын үтәргә тиеш:

1) Әлки муниципаль районы Советында ачык чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

2) депутат эшчәнлегенә белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә депутат вазыйфаларын башкару белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган конфиденциаль характердагы мәгълүматка кертелгән мәгълүматларны игълан итмәскә һәм кулланмаска;

3) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелып, депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданның эшчәнлегенә шәхсэн яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

4) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уята алырлык үз-үзенә тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә Әлки муниципаль районы Советы абруена зыян китерә алырлык низаглы хәлләрдән качарга;

5) мәнфәгатьләр каршылыгы барлыкка килү куркынычы янаганда - вазыйфа биләп торган затның шәхси кызыксынуы (турыдан - туры яки читләтеп) мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм җайга салу буенча чаралар күрү, вазыйфаи (хезмәт) бурычларын тиешле, объектив һәм гадел үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала (вәкаләтләргә гамәлгә ашыру) - бу хакта Әлки муниципаль районы Советына хәбәр итәргә һәм әлегә мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмый калуга яисә җайга салуга юнәлтелгән карарларны үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның Әлки муниципаль районы Советы кушуы буенча тәртибе турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

15 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Депутат хокуксыз:

1) физик һәм юридик затлардан депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәтләр күрсәтү, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү, башка бүләкләр) алырга;

2) гамәлгә ашырыла торган вәкаләтләр чикләрендә аерым сәяси партияләр, сайлау берләшмәләренә, шулай ук аерым кандидатларга Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлауларда өстенлекләр тәмин итүче карарлар кабул итәргә;

3) үз вәкаләтләренен, шул исәптән жирле бюджет акчалары хисабына финанс ташламалары һәм гарантияләр биргәндә, депутат милкендә (акцияләр пакетлары) яисә үзе әгъза булган аерым затларга һәм оешмаларга өстенлек бирергә;

4) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле командировкаларга, Россия Федерациясенен халыкара шартнамәләре нигезендә яисә федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары белән чит ил партнерлары арасында килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла торган командировкалардан тыш, физик һәм юридик затлар хисабына барырга.

2. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты хокуклы түгел:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә, коммерция оешмасы белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга (Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль берәмлекләреннән башка берләшмәләрендә, сәяси партиядә, профсоюзда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән съездда (конференцияләр) катнашудан тыш) яки башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларының, күчәмсез милекчеләр ширкәтләреннән гомуми жыельшы), Россия Федерациясе Президенты яки Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә оешманың коллегияль органы эшчәнлегендә түләүсез катнашудан тыш; муниципаль берәмлек идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен, гамәлгә куючы (акционер) түләүсез нигездә тәкъдим итү, муниципаль берәмлек исемнән муниципаль милектә булган оешмалар яки идарә итүне гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә (устав капиталында катнашу өлешләре); федераль законнарда каралган башка очраklar;

2) укытучы, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый;

3) Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә итү органнары, Попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган структур бүлекчәләреннән башка органнары составына керергә. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфа биләгән башка зат 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы "Коррупциягә каршы көрәш турында" Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән бурычларны үтәргә тиеш. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфа биләгән башка затның вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы "Коррупциягә каршы көрәш турында" Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла", " 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында" Федераль закон, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы "Аерым категория затларның счетларын (кертәмнәр) ачуны һәм ия булуны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларыннан файдалануны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" ги Федераль закон нигезендә.

2.1. Депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелә торган керемнәр, чыгымнар, милек һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләреннән дәрәсләген һәм тулылыгын тикшерү, Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе субъектының иң югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенен югары башкарма органы житәкчесе) карары буенча үткәрелә.

2.2. Әлегә статьяның 7.2 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында" 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Аерым категорияләрдәгә затларның счетларын (кертәмнәрне) ачуны һәм саклауны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларыннан файдалануны һәм (яки) аларны куллануны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы

79-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыкланганда, Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфай заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житекчәсе) депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле вәкил яисә судка мөрәжәгать итә.

2.3. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар тарафыннан бирелгән керемнәр, чыгымнар, милек һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла һәм (яисә) массакүләм мәгълүмат чараларына муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә торган тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

Аларны жинаять яки административ җаваплылыкка, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләргә жәлеп иткәндә депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларының хокуклары, гарантияләне, шулай ук депутатларга, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларына, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларына карата оператив-эзләү чараларын уздырганда, алар били торган торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар карамагында булган документларның күчәрмәләре федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты, әйтелгән фикер өчен жинаять яки административ җаваплылыкка, тавыш биргәндә белдерелгән позициягә һәм депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аларның вәкаләтләре срогы чыкканнан соң да тартылырга мөмкин түгел. Әлеге нигезләмә депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты тарафыннан мыскыл итүгә, яла ягу яки башка хокук бозуларга юл куелу очракларына кагылмый.

3.1. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, даими нигездә вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты граждандан, административ яки жинаять эше яисә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил буларак (законлы вәкиллектән тыш) катнаша алмый.

4. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле башка чикләүләр федераль законнар белән билгеләнәргә мөмкин.

16 Статья. Депутатның Әлки муниципаль районы Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Әлки муниципаль районы Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен, аның компетенциясе чикләрендә мәгълүматлар үтәргә тиеш.

2. Әлки муниципаль районы Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Әлки муниципаль районы Советы тарафыннан жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары, жирле үзидарә гамәлгә ашырыла торган тиешле территория чикләрендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына бәйсез рәвештә, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат күрсәтмәне үтәү нәтижәләре турында Әлки муниципаль районы Советы яки аның комиссиясе хәбәр итә.

17 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, аның Әлки муниципаль районы вәкиллеке органы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган бөтен тулы хокуклы хокукларга ия.

2. Әлки муниципаль районы Советы депутатның сайлау округындагы эше, Әлки муниципаль районының вәкиллеке органы, аның органнары карарлары һәм күрсәтмәләре үтәлеше турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында, жирле үзидарә органнарының икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, критик искәрмәләр һәм депутат тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан

законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләк органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

18 Статья. Депутат эшчәнлеген башкаруның матди һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген башкаруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Әлки муниципаль районы Уставы белән билгеләнә.

2. Кагылгысызлык өлешендә депутатларның хокуклары гарантияләре федераль законнар белән билгеләнә.

19Статья. Депутатның гарипләнүенә яки хезмәткә сәләтлелегенә югалтуына китергән зыян өчен компенсация

Әлки муниципаль районы Советы депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә гарипләнү яки сәләмәтлеккә башка зыян килгән очракта депутатка акчалата компенсация түләү турында Карар кабул итәргә хокуклы.